

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	19

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ
ÜNİVERSİTESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	4
Tablo 5: Parçalara Bölmek Suretiyle Alımı Yapılan İşler	15

KISALTMALAR

AFSÜ: Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

BKMYBS: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
2. Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması
3. Üniversitenin İktisadi İşletmesindeki Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Teslimi Belli Bir Süreyi Gerektiren Bakım Onarım Hizmet Alımları ve Yapım İşlerinde Sözleşme Düzenlenmemesi
2. Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtları İle Taşınmaz İcmal Cetvelinde Yer Alan Bilgilerinin Uyumsuz Olması
3. Parçalara Bölmek Suretiyle ve Doğrudan Teminle Yapım İşleri Yaptırılması
4. Yapım İşlerinde İnşaat Sigortasına (Bütün Riskler) İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 18.05.2018 tarih ve 7141 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ile eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, meslek yüksekokulu, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 4 fakülte, 1 enstitü, 3 meslek yüksekokulu ve 4 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2.194'dür. Ayrıca Üniversitede 20 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	43	39	82
Doçent	51	37	88
Doktor öğretim üyesi	164	85	249
Öğretim görevlisi	84	40	124
Araştırma görevlisi	212	104	316
Toplam	554	305	859

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	127	154	281
Sağlık	230	267	497
Avukatlık	1	3	4
Teknik	19	37	56
Yardımcı	15	49	64
Sözleşmeli	464	67	531
İşçi	784	4	788
Toplam	1.640	581	2.221

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 238.379.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 29.06.2022 tarih ve 7414 sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 61.413.000,00 TL ödenek eklenmiş ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda yapılan aktarmalar ile birlikte toplam ödenek 457.319.565,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %86,04'ü olan

393.521.811,25 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)	(TL)	(%)
01 Personel Giderleri	240.479.423,00	240.286.659,38	99,92
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	36.739.642,00	36.727.754,70	99,97
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	29.536.332,00	26.812.786,59	90,78
05 Cari Transferler	8.506.368,00	7.751.507,98	91,12
06 Sermaye Giderleri	142.057.800,00	81.943.102,60	57,68
Toplam	457.319.565,00	393.521.811,25	86,04

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 393.521.811,25 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %86,04'ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 240.479.423,00 TL ödeneğin 240.286.659,38 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 36.739.642,00 TL ödeneğin 36.727.754,70 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 29.536.332,00 TL ödeneğin 26.812.786,59 TL'si, cari transferlerde 8.506.368,00 TL ödeneğin 7.751.507,98 TL'si, sermaye giderlerinde 142.057.800,00 TL ödeneğin 81.943.102,60 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Erasmus Değişim Programı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 460.943,28 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 238.379.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 403.433.007,74 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	878.000,00	4.943.250,19	563,01
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	232.705.000,00	377.396.125,00	162,18
Diğer Gelirler	4.796.000,00	21.095.202,85	439,85
Toplam	238.379.000,00	403.434.578,04	169,24
Gelirlerden Red ve İadeler (-)		1.570,30	
Net Toplam	238.379.000,00	403.433.007,74	169,24

2022 yılında net 403.433.007,74 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 474.479.016,64 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.570,30 TL ve faaliyet gideri 371.978.903,25 TL olan Üniversite, 2022 yılını 102.498.543,09 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 378.221.176,65 TL, gider toplamı 560.460.341,48 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 182.239.164,83 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2022 yılı gelir toplamı 15.972.970,82 TL, gider toplamı 15.393.568,69 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 579.402,13 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 08.05.2019 tarihinde Yükseköğretim Yürütme Kurulundan alınan izne istinaden 02.08.2019 tarihinde Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odasına tescil edilmek suretiyle kurularak faaliyetlerine başlayan Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen AŞ'nin kuruluş sermayesi 1.200.000,00 TL olup 28.12.2022 tarih ve 1 sayılı Genel Kurul Kararı ile sermaye arttırımı yapılmıştır. Sermaye arttırımı 31.12.2022 tarihli ve 9028 numaralı yevmiye ile kayıtlara alınmış ve 31.12.2022 tarihli ve 9029 numaralı yevmiye ile 300.000,00 TL'lik kısım Teknoloji Transfer Ofisi AŞ'ye aktarılmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince

genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yeterli olduğu anlaşılmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası ve hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış olup içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılmamış olup “görevler ayrılığı” prensibine aykırı uygulamalar mevcuttur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut olmamakla birlikte ön mali kontrol işlemleri

Usul ve Esaslar çerçevesinde yürütülmektedir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde 3 iç denetçi kadrosu bulunmakta olup bu kadrolara atama yapılmadığı için iç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b)

bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan “Amortisman ve Tükenme Payları” konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ’in “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL’yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL’yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversiteye tahsisli binaların bakım ve onarımı kapsamında 2022 yılında yapılan harcamalardan varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 2.394.779,29 TL’nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar Hesabında eksik, 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla gösterime neden olunmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması

Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki sermaye payının bilançoda yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğine ilişkin düzenlemeler içeren 162’nci maddesinin

birinci fıkrasında bu hesabın kamu idarelerinin, bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak döner sermayeli kuruluşlara verdikleri aynı ve nakdi sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı hükmü bulunmaktadır.

Anılan Yönetmelik'te 242 No.lu hesaba ilişkin işlemler 163'üncü maddenin birinci fıkrasında açıklanmakta olup buna göre döner sermayeli kuruluşlara gerek nakdi ve gerekse aynı sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilecek, sermaye katılımı tutarları döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olacak, dördüncü fıkra uyarınca da verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârlar, bütçe ve ödenek hesapları ile ilişkilendirilmek suretiyle hesaplara kaydedilecektir.

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi 2019 tarihinde Afyon Kocatepe Üniversitesinden devir olmuş ve devre ilişkin protokol imzalanmıştır. İlgili protokolde;

“Saymanlık Müdürlüğünün kurulması ve hesapların Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi adına bu Müdürlükçe oluşturulması ile işlemlerin başlaması için Üniversite tarafından ilgili Bakanlık'a verilen tarih 14.02.2019'dur.

Devir işlemlerine esas olmak üzere; anılan tarih itibarıyla adı geçen birimler adına AKÜ Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğünce tanzim edilecek onaylı mali raporlar esas alınacaktır. Bu raporlardaki tüm aktif-pasif, borç-alacak vs. tüm hesaplar aynen AFSÜ adına oluşturulacak birim hesaplarına aktarılacaktır.” Denilmektedir.

Ancak denetim yılı itibarıyla Üniversite Döner Sermaye Saymanlığı Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığından ayrılmadığından, Üniversitenin bilançosunda 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı kullanılmamaktadır.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün sermayesi kendi bilançosunda 1.572.773,08 TL olarak gözükmektedir. Dolayısıyla Üniversitenin bilançosunda 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabında da aynı tutarın yer alması gerekmektedir.

Söz konusu tespit; kamu idaresi tarafından 02.06.2023 tarihli ve 3690 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

BULGU 3: Üniversitenin İktisadi İşletmesindeki Sermaye Payının Bilançoda Yer Almaması

Üniversitenin İktisadi İşletmesindeki sermaye payının bilançoda yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren 159'uncu maddesinde bu hesabın hangi hallerde kullanılacağı belirtilmiş olup buna göre; kanuni yetkilere dayanılarak mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ile bunların işletilmesinden doğan kâr ve zararların, bütçeye iade olunan sermaye tutarlarının ve bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için 241 No.lu hesabın kullanılması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'te 241 No.lu hesabın işleyişine ilişkin hükümlere 161'inci maddede yer verilmiş olup söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; mal ve hizmet üreten kuruluşlara taahhüt edilen sermaye tutarlarının bu hesaba borç 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına alacak, altıncı alt bendinde; sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârların bu hesaba borç 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğü İktisadi İşletmesi Yönergesi'nin 27'nci maddesinde İşletmenin kuruluş sermayesinin, tamamının Üniversite tarafından nakdi olarak karşılanmak üzere, 100,00 TL olduğu ifade edilmiş ve bu tutar İktisadi İşletmenin bilançosunda sermaye olarak gösterilmiştir. Mevzuat hükümleri gereğince sermaye payı olarak taahhüt edilen tutarların bilançoda mali duran varlık hesap grubunda takip edilmesi gerekmektedir. Ancak Üniversitenin ortaklık için ödemeyi taahhüt ettiği sermaye payına 241 ve 247 No.lu hesaplarda yer verilmemiştir.

Söz konusu tespit; kamu idaresi tarafından 02.06.2023 tarihli ve 3701, 3702 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Teslimi Belli Bir Süreyi Gerektiren Bakım Onarım Hizmet Alımları ve Yapım İşlerinde Sözleşme Düzenlenmemesi

Üniversitede doğrudan teminle gerçekleştirilen ve teslimi belli bir süreyi gerektiren bakım ve onarım hizmet alımları ve yapım işlerinin sözleşmeye bağlanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesi hükmüne göre idareler, belli eşik değerleri aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını ilan yapmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin yoluyla yapabilecekler; ihale komisyonu zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlarını temin edebileceklerdir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinde ise anılan maddede belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre ilan yapılması, teminat alınması, ihale komisyonu kurulması, isteklilerde belirli yeterlik kriterlerinin aranması ile şartname ve sözleşme düzenlenmesi gibi hususların idarelerin takdirinde olduğu, fakat bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu, bir defada yapılacak alımlarda ise sözleşme yapılmasının idarelerin takdirinde olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre, doğrudan teminle yapılacak alımlarda sözleşme düzenlenmesi idarelerin takdirinde olmakla birlikte, bu kapsamda yapılacak alımlarda malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın mutlaka bir sözleşmeye bağlanması gerekmektedir.

Yapılan denetimde; Üniversitede doğrudan teminle gerçekleştirilen 15 farklı bakım ve onarım hizmet alımı ile yapım işinin tesliminin belli bir süreyi gerektirdiği halde bu işlerin sözleşmeye bağlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, bundan sonra yapılacak alımlarda sözleşme yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; İdarece doğrudan teminle yapılan bakım onarım hizmet alımı ve yapım işlerinden belli bir sürede gerçekleşecekler için sözleşme düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtları İle Taşınmaz İcmal Cetvelinde Yer Alan Bilgilerinin Uyumsuz Olması

Üniversiteye tahsisli taşınmazlardan arsa ve arazilerin kaydının, binaların rayiç değer işlemlerinin ve binalar için yapılan değer artırıcı harcamaların taşınmaz icmal cetveli kayıtlarına yansıtılmaması sebebiyle bilançodaki varlık hesaplarında kayıtlı tutarlar ile cetveldeki tutarların birbiriyle uyumsuz olduğu görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in; "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında taşınmazların rayiç değerinin bu idarelerce tespit edileceği hüküm altına alınmıştır. Yine aynı madde hükmünde taşınmazların kayıtlara alınan değerinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncelleneceği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 7'nci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince kamu idarelerinin tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazlarını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu"nda rayiç değerlerini içerecek şekilde kayıt altına alması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt değişikliği işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında ise taşınmaza yapılan değer artırıcı harcamaların taşınmazın değerine eklenmesi gerektiği ve bu kapsamda kayıtlarda meydana gelen değişikliklerin en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanların ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderileceği hükümleri bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca tahsisli taşınmazların rayiç değeri ile icmal cetveline ve muhasebeye kaydedilmesi, buna ek olarak bakım onarım sebebiyle varlığın değerini artırıcı harcamaların da bir yandan muhasebede ilgili varlık hesaplarında takip edilmesi diğer yandan taşınmaz icmal cetveline de yansıtılması gerekmektedir.

Üniversiteye tahsisli taşınmazlarla ilgili olarak yapılan denetimlerde;

A- Bilançoda 250 No.lu Arazi ve Arsalar Hesabında gösterilen taşınmazlara icmal cetvelinde yer verilmediği,

B- Bazı binaların ilgili muhasebe ve icmal kayıtlarında rayiç değer tespiti yapılmadığından emlak vergisi üzerinden takip edildiği,

C- Yapılan değer artırıcı harcamaların muhasebe kayıtlarına ve Ek 6 No.lu Formda takip edilen taşınmazların rayiç değerlerine eklenmediği, tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, muhasebe kayıtları ile taşınmaz icmal cetvelinde yer alan bilgilerinin uyumsuzluğun giderilmesi için çalışmalara başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; 250, 251 ve 252 No.lu hesaplarda kayıtlı tutarlar ile taşınmaz icmal cetvellerindeki bilgilerin uyumlu olmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Parçalara Bölmek Suretiyle ve Doğrudan Teminle Yapım İşleri Yaptırılması

Kamu İdaresi tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek bazı yapım işlerinin, mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde kısımlara bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş olup söz konusu maddenin devamında ise aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 218.395,00 TL'yi, diğer idarelerin 72.752,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında

yapılacak konaklama, seyahat ve i seye ilişkin alımlarının, il n yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2. numaralı maddesinde ise; 4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre temininin, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği belirtilmiştir.

Üniversitede, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığının doğrudan temin ile yaptığı bakım onarım hizmet alımı işleri ile yapım işleri incelendiğinde aynı tür ve nitelikte yapım işlerinin yaptırıldığı g r lm ştir. Üniversitenin bulunduğu il dikkate alındığında doğrudan temindeki parasal limit 2022 yılı için 72.752,00 TL'dir.

Açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyaçların parçalara bölünmek suretiyle doğrudan temin yöntemiyle satın alınması, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelerine aykırıdır.

2022 yılında kısımlara bölünerek gerçekleştirilen yapım işlerine ait tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 5: Parçalara BölmeK Suretiyle Alımı Yapılan İşler

�deme Tarihi	İşin Adı	�deme Tutarı (KDV Dahil-TL)
27.12.2022	Afs� Şuhut Bina Giriş Kısımına Ahşap Konstrüksiyon �zerine Yazı Yapım ve Montaj İşi	59.000,00
27.12.2022	Afs� Çevre Duvarı �zerine Yazı ve Logo Yapım İşi	62.540,00
27.12.2022	Afs� Rektörlük Binası A Blok, Diş Hekimliği Fakültesi ve Fantom Binalarının �atı ve Oluk Onarım İşi	79.650,00
27.12.2022	Afs� Beslenme ve Diyetetik Bölümü Lab. �atısı Ve Afs� Kafe �atı Tamirat ve Onarım İşi	80.830,00
23.08.2022	Afs� Su Kuyuları Pompaları Elektrik Hattı Deplase İşi	44.250,00
23.08.2022	Afs� Atatürk Shmyo İdari Bina Yeni Enerji Kablosu �ekme İşi	63.507,60
23.08.2022	Afs� Tıbbi ve Aromatik Bit. Prog. Uyg. ve Arş. Sah. 14 B�l. Damlama Sulama Sistemi Yapılması	69.620,00
03.08.2022	Ash Myo Arş. Sah. 6 B�l. Ağaç ve �alıısı Bitkiler Sahasına Damlama Sulama Sistemi Yapılması	81.420,00

Kamu İdaresince söz konusu hususun 2023 yılında  nlenmesine ilişkin olarak büyük bakım onarım ihalesi planlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki yapım, bakım ve onarım işlerinin her defasında parasal sınırların altında kalacak şekilde doğrudan temin yöntemiyle sağlanması, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 4: Yapım İşlerinde İnşaat Sigortasına (Bütün Riskler) İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

Üniversite tarafından ihalesi gerçekleştirilen yapım işi nedeniyle, her türlü riske karşı yaptırılması gereken bütün riskler inşaat sigortasının ödenen fiyat farkı tutarı kadar arttırılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, her hakediş tutarı tahakkuka bağlanmadan önce bütün riskler inşaat sigortası primlerinin ödendiği ve sigortanın yürürlükte olduğuna dair belgelerin aranmadığı da görülmüştür.

Yapım işi ihaleleri sonucunda yüklenicilerle imzalanan tip sözleşmelerin “İşin ve iş yerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 17’nci maddesine göre yükleniciler Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler çerçevesinde “all risk” sigorta ve genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9’uncu maddesinin ilk fıkrasında yüklenicinin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9’uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu düzenlenmiştir.

Anılan Şartnamenin aynı maddesinin ikinci fıkrasında ise ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dâhil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Yine aynı maddenin beşinci fıkrasında ise sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce yüklenici tarafından idareye

sunulmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Yapılan denetimde; AFSÜ Zafer Sağlık Külliyesi Dış Bahçe Duvarlarının Yapım İşin bitim tarihi 05.09.2022 olarak değişmiş ve anılan iş için fiyat farkı uygulamasının bulunduğu anlaşılmıştır. Yapım işi fiyat farkları için 278.526,63 TL ödenmesine rağmen sigortanın bedelinin ödenen fiyat farkı tutarı kadar arttırılmadığı görülmüştür.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu uygulamalar mevzuata uygun olmadığı gibi idare açısından iş devam ederken meydana gelebilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risk faktörlerinin gerçekleşmesi durumunda telafisi güç kayıplar meydana getirebilecektir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, firmaya ödenen fiyat farkı tutarı için sigorta bedeli artışı sehven yaptırılmamış olduğu, ayrıca süre uzatımı verilmesi, iş artışı yapılması ve/veya fiyat farkı ödemeleri nedeniyle hakediş tahakkuk tutarının sözleşme bedelini aşması halinde bütün riskler inşaat sigortalarının zeyilname ile güncellenmesi ve her hakediş ödemesi tahakkuka bağlanmadan önce sigortanın yürürlükte olduğu teyit edileceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; yapım işlerinde fiyat farkı ödenmesi sebebiyle hakediş tahakkuk tutarının sözleşme bedelini aşması halinde bütün riskler inşaat sigortalarının zeyilname ile güncellenmesinin ve her hakediş ödemesi tahakkuka bağlanmadan önce sigortanın yürürlükte olduğunun teyit edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ
ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	19
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	21
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	22
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	22
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	22
6.	DENETİM BULGULARI	23

KISALTMALAR

AFSÜ: Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılık Hesaplarında Kayıtlı Tutarların Doğru Bilgi Sunmaması
2. Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının Kullanılmaması ve Karşılık Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Personelin Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını Yaptırmaması
2. Personelden Alacaklara İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Muhasebe Birimine Zamanında Bildirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 19.01.2019 tarih ve 30652 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 5'inci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce istenecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, bunlara ilişkin raporlar düzenlemek, kurslar ve hizmet içi eğitim programları hazırlamak ve uygulamak, seminer, konferans, sempozyum düzenlemek.

b) Kimyasal, biyolojik ve benzeri tahliller ile muayene, tedavi, araştırma, uygulama, iş değerlendirmesi ve organizasyonu hizmetlerini yapmak ve bunlara ilişkin raporlar düzenlemek.

c) Model deneyleri, ölçme, tamir, ölçü ayarı, analiz, plan uygulama, istatistiksel ve sosyolojik araştırmalar yapmak ve bu hizmetlere ilişkin raporlar düzenlemek.

ç) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarında yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetler yapmak.

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek.

e) Mevcut fiziki kapasite değerlendirilerek, birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmetler üretmek, önceden Rektörün onayı alınmak suretiyle elde edilen ürünleri pazarlamak, değerlendirilmesi ve satışı için gerekli hallerde teşhir ve satış yerleri açmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 3'dür.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı, 71 idari memur ve 600 sürekli işçi hizmet vermektedir.

İşletmenin muhasebe hizmetlerini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü ile birlikte yürüten Kurumlar Döner Sermaye Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 8 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

İşletmenin başlangıç bütçesinde 566.015.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider bütçesi 756.145.000,00 TL'ye, gelir bütçesi ise 756.145.000,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 588.157.864,94 TL bütçe giderine karşılık, 380.626.458,53 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 378.221.176,65 TL gelir elde edilmiş, 560.460.341,48 TL gider gerçekleşmiş ve dönem sonu 182.239.164,83 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular”

bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılık Hesaplarında Kayıtlı Tutarların Doğru Bilgi Sunmaması

İşçiler için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıklarından 2022 yılına ait olanların 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmediği, bir sonraki mali yılda ödenmesi öngörülen tutarların ise dönem sonunda vadesi bir yılın altına inen giderler için kullanılan 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren "Hesabın niteliği" başlıklı 354'üncü maddesinde bu hesabın; belirlenecek esaslar dâhilinde ayrılan bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı,

"Hesabın işleyişi" başlıklı 355'inci maddesinin birinci fıkrasının a-1 bendinde; faaliyet dönemini aşan bir süreyle ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba alacak, 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına borç kaydedileceği, b-1 bendinde ise bu hesapta kayıtlı tutarlardan dönem sonunda, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği,

düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri gereğince, faaliyet dönemi içerisinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıkları ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmelidir. Ayrıca izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabından 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı

Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan denetimde;

- Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi tahakkuk birimince sürekli işçiler için 2022 yılı için hesaplanan 9.219.848,03 TL kıdem tazminatı karşılık tutarının muhasebe birimine bildirilmemesi sebebiyle ilgili tutarın 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmediği,

- Tahakkuk biriminin yıl sonu itibarıyla emekli olacak personeli tam ve doğru olarak bildirmemesi nedeniyle izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda 472 No.lu hesaptan 372 No.lu hesaba aktarılmamış ve yıl içerisinde 1.736.853,40 TL tutarındaki kıdem tazminatı ödemesi de 372 No.lu hesap yerine 472 No.lu hesaptan çıkış yapılarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından, 2022 yılı için hesaplanıp mali tablolara yansıtılmayan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının yıl sonunda hesaplara alındığı bilgisi verilmiş ve ilgili kayıtlar tarafımıza bildirilmiştir. Ancak İdare tarafından sunulan düzeltme kaydı, 2021 yılında ayrılması gereken karşılık tutarlarına ait olup 2022 yılındaki tespitle ilgili değildir.

Sonuç olarak; mevzuat hükümlerine göre 2022 yılı dönem sonunda kayıtlarda yer alan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının güncellenmemesi ve izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatlarının dönem sonunda ilgili hesaba aktarılmaması neticesinde 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ile 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının bilançoda doğru bilgi sunmadığı anlaşılmıştır.

BULGU 2: Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının Kullanılmaması ve Karşılık Ayrılmaması

Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinde gerçek ve tüzel kişilerden olan dava aşamasındaki alacakların, şüpheli ticari alacak olarak kaydedilmediği ve bu alacaklara karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren "Hesabın niteliği" başlıklı 109'uncu maddesinde bu hesabın; işletmelerin mal ve hizmet satış faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve ödeme süresi geçmiş, bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacakların izlenmesi için

kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabını düzenleyen 111'inci maddesinde; şüpheli ticari alacaklar karşılığı hesabının şüpheli ticari alacaklar için ayrılan karşılıkların izlenmesi için kullanılacağı ve teminatlı alacaklarda karşılığın teminatı aşan kısım için ayrılacağı belirtilmiştir.

Yapılan denetimde; Hukuk Müşavirliği tarafından takibi yapılan dava aşamasındaki 185.747,10 TL işletme alacağının şüpheli ticari alacaklar hesabına kaydedilmediği ve bu alacaklara ilişkin herhangi bir karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar uyarınca İşletmenin dava aşamasında olan alacaklarını 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına kaydetmesi ve muhasebenin ihtiyatlılık kavramı gereği, teminatsız olması nedeniyle, tamamına karşılık ayırması gerekmektedir.

Kamu İdaresince tahsilatı yapılamayan alacaklarla ilgili Hukuk Müşavirliği tarafından gerekli yasal işlemlerin başlatıldığı ve ilgili kişilerden yapılamayan tahsilatların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilmeye başlandığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; dava aşamasında olan alacakların 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında izlenmemesi nedeniyle bilançoda 128 No.lu hesap 185.747,10 TL tutarında eksiklik içermektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Personelin Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını Yaptırmaması

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde çalışan ve Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırma yükümlülüğü bulunan personelden bir kısmının ilgili sigortayı yaptırmadığı tespit edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde; kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak

zorunda olduğu, bu sigorta priminin yarısının kendileri tarafından, diğer yarısının döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödeneceği, zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beşbin Türk Lirası idari para cezası verileceği, ifade edilmektedir.

Zorunlu sigortalara ilişkin teminat tutarları ile uygulama usul ve esaslarını belirlemek üzere 21.07.2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmi Gazete’de Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğ yayımlanmıştır.

Anılan Tebliğ’in 3'üncü maddesinin ilk fıkrasında;

“Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar ile sözleşmeli aile hekimleri, yaptıracakları sigorta sözleşmesinin primlerini sigortacıya veya sigorta acentesine ödedikten sonra, ödedikleri prim tutarının yarısını döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçesinden geri alır. Geri ödemeler, sigortaya ilişkin poliçe veya sigorta şirketi ya da sigorta acentesinin kaşesini taşıyan prim ödeme makbuzunun bir örneğinin ibrazı üzerine ilgili kurum tarafından en geç otuz gün içinde yapılır.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü gereğince kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırmaları zorunlu tutulmuştur.

Yapılan denetimde; Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde 2022 yılında görevli olup “Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası” yaptırma yükümlülüğü bulunan personele, İdare tarafından yazı ile denetim yılı içinde bilgilendirme yapıldığı, ancak buna rağmen 31.12.2022 tarihi itibari ile anılan sigortayı yaptırmayan 150 personelin bulunduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katınılmış ve sigorta yükümlülüğü ile ilgili olarak yeni başlayan personele gerekli bilgilendirmelerin yapılmaya devam edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak; sigorta kapsamındaki personelin tıbbi kötü uygulamadan kaynaklanacak tazminatlara ilişkin olarak gerek zarar gören kişilerin, gerek kurumlarının veya rücu edilmesi halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmaları önem arz etmektedir.

BULGU 2: Personelden Alacaklara İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Muhasebe Birimine Zamanında Bildirilmemesi

Döner Sermaye İşletme birimlerinden olan Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından personele yapılan fazla ve yersiz ödemelerin muhasebe birimine zamanında bildirilmeyerek tahakkuk kayıtlarında gecikmeye yol açıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, gelir ve giderlerin yılı" başlıklı 38'inci maddesinin birinci fıkrasına göre bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği açıkça hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca personelden alacakların tahakkuk tarihi itibarıyla muhasebe birimine bildirilmesi ve muhasebe birimince de söz konusu alacakların anılan Yönetmelik'te öngörülen hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

Yönetmelik'in "Alacakların takip ve tahsil sorumluluğu" başlıklı 23'üncü maddesinin birinci fıkrasında, alacakların takip ve tahsil edilebilir hale getirilmesinin idarenin görev ve sorumluluğunda olduğu hükmü bulunmaktadır. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise muhasebe yetkilisinin, idarelerce ilgili mevzuatına göre tahakkuk ettirilerek tahsil edilebilir hale gelmiş gelir ve alacakları ilgili hesaplara kaydederek, nakden veya mahsuben tahsil edilmesinden sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 117'nci maddesi 135 Personelden Alacaklar Hesabının niteliğine ilişkin düzenlemeler içermekte olup bu hesap, işletme personelinin işletmeye olan çeşitli borçlarının izlenmesi için kullanılmaktadır. 135 No.lu hesabın işleyişi ise Yönetmelik'in 118'inci maddesinde düzenlenmiş olup maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci ve ikinci alt bentlerinde; personelin ücret iptali sonucunda işletmeye doğan borçlarının ve personelden alacaklara yürütülen faizlerin bu hesaba borç kaydedileceği hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kişilerden alacaklara ilişkin çıkarılan Muhasebat Genel Müdürlüğü 16 Sıra No.lu Genel Tebliği'nin "I- Kişilerden Alacakların Takibi, Tahsili ve Terkinine İlişkin İşlemler" başlıklı bölümünün "A- Alacakların Takip ve Tahsilinde Uyulacak Esaslar" başlıklı kısmının 4 numaralı bendinde; fazla, yersiz veya haksız ödemelere ilişkin olarak ilgili idare, kişi veya kurumlarca bildirilen tutarların bekletilmeksizin saymanlık hesaplarına alınarak takip ve tahsiline derhal başlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, işletmenin personelinden

olan alacaklarının tahakkuk işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi, muhasebe yetkilisi tarafından ise 135 No.lu hesaba kayıt yapılması gerekmektedir.

Yapılan denetimde; personelden alacakların ilgili birimce tespit edildiği anda tahakkuk kaydının yapılmasını teminen muhasebe birimine bilgi verilmediği, bunun yerine fazla ve yersiz ödeme yapılan kişiye tebligat yapılarak muhasebe dışı bir takip işlemine gidildiği anlaşılmıştır. Tebligat sonrasında borçlu kişiler tarafından muhasebe birimine ödeme yapılmakla birlikte, muhasebe birimi tahsil edilen tutarın mahiyeti belli olmadığından gelen tahsilatı önce 336 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabına almakta, ilgili birim tarafından tahakkuk evrakları muhasebe birimine gönderildiğinde ise tahsilat bu defa 135 No.lu hesaba tahakkuk işlemi olarak kaydedilmektedir. Dolayısıyla tahsilattan sonra tahakkuk kaydı gerçekleşen bir süreç işlemektedir. Bu durum personelden alacakların 135 No.lu hesaba zamanında ya da hiç kaydedilmemesi riskinin yanı sıra tahakkuk zamanı bilinmediğinden faiz hesaplanmasını da engellemekte, bu sebeple 135 No.lu hesap olması gereken durumu göstermemektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, söz konusu işlemlerin daha hızlı olması için gerekli tedbirlerin alındığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; personel alacaklarının tahakkuk ve takibinin yapılabilmesi için ilgili hesaba kaydedilmek üzere muhasebe birimine zamanında bilgi verilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>